

Preek van ds. D. Geertsma in De Bron d.d. 6 maart 2022

Honger Donald Duck,

<https://www.youtube.com/watch?v=2F8GDx7M49k>

Als er kinderen in de zaal zijn,

Jullie konden het denk ik niet goed verstaan, en toch denk ik dat jullie wel hebben gesnapt waar het over ging

Waar zouden deze drie figuren het meest mee geholpen zijn?

Wat zou je ze moeten geven, zeker Donald Duck.

Een mooi boek, medicijnen, water?

lieve mensen,

Geliefde gemeente van onze heer Jezus Christus

We vinden vanochtend Jezus in de woestijn. Opvallend is het dat hij daar door de Heilige Geest naar toe geleid is. Pas gedoopt, en gehoord dat hij Gods lieve kind is, wordt Jezus de woestijn in gestuurd.

Woestijn voelt als een negatieve plek, zo'n plek waar je liever niet wilt zijn. Maar de woestijn is ook een plek waar je helemaal alleen kunt zijn met jezelf en met God. In de woestijn is er niet het gezelschap van mensen, je staat er alleen voor. Een plek zonder afleiding, een plek zonder lawaai en drukte.

In de stilte kan God tot je spreken, in de stilte kun je met God spreken. In de woestijn kun je geconfronteerd worden met je verlangens, je dromen, maar ook met je wanhoop en je angst.

Beide, het positieve en het negatieve, komen in de woestijn extra duidelijk naar voren. Je kunt er zowel God als ook de duivel tegenkomen.

Jezus wordt door de heilige geest de woestijn in geleid, als voorbereiding op zijn werk als profeet van de allerhoogste.

Hij is er, zo lazen we, veertig dagen. Veertig het getal van de volheid.

Jezus krijgt in de woestijn te maken met alles wat bij een mens hoort. Vertwijfeling, angst, wanhoop. Maar ook zijn hoop naar Gods vredesrijk en zijn verlangen om God te dienen.

Hij denkt er over na hoe hij die opdracht van God het beste kan vervullen. De weg van de liefde is niet een keuze voor de gemakkelijkste weg.

Gaat hij stenen omtoveren in broden??

Stenen staan voor zware, niet te tillen problemen.

Sterker nog: stenen staan voor dood, voor ondoordringbare hardheid.

Wat zou het mooi zijn als je de problemen van het leven als bij toverslag zou kunnen veranderen in voedsel voor alle mensen!

En er zijn meer manieren om de wereldproblemen oplossen: bijvoorbeeld de weg van de macht. Macht krijg je als je je verbindt aan de vorst van het geweld en de onderdrukking. Het lijkt een gemakkelijke en snelle weg naar een heilstaat. Als alleenheerser kun je precies de juiste beslissingen voor de mensen nemen. Maar de kern van het probleem, de mensen zelf zullen niet veranderen.

Ook zou Jezus kunnen kiezen voor de weg van de totale overgave, waarbij hij alles aan Gods handelen zou overlaten, God zal mij helpen.
Maar ook dan zullen mensenharten niet veranderen.

Geen van deze drie is een oplossing naar Jezus' hart, naar Gods hart.

Natuurlijk is brood een eerste levensbehoefte.

Brood het is zo alledaags, dat je soms zou vergeten, dat je niet zonder kan.

Dat wordt door Jezus, dat wordt in het boek Deuteronomium NIET ontken.

En toch is brood alleen niet genoeg, absoluut niet.

In het Europa van na de 2de wereldoorlog zijn de prijzen van het voedsel met subsidies stelselmatig laag gehouden. Er is brood in overvloed, en toch is de honger groter dan ooit, als rupsjes nooit genoeg moet er steeds meer komen, om onze behoeften te vervullen. Een groter huis, een mooiere auto, nog meer vakantieweken ver weg. En aan de andere kant worden er elk jaar meer mensen afhankelijk van de voedselbank. Het is bijna niet te rijmen, Nee, Jezus slaat de spijker op de kop, een mens leeft niet alleen van brood. Een mens heeft meer nodig.

Jezus steekt door naar de existentiële vraag eronder: Wat is het doel van eten?

Het doel van eten is leven. En leven doe je niet van brood alleen, maar van veel meer, Een mens leeft niet van brood alleen, maar van alles wat de mond van de HEER voortbrengt. Als je niet beseft dat het de HEER, je God, is die je dit alles geeft, dan komt afhankelijkheid en de dankbaarheid niet mee.

Brood als teken van de gemeenschap, van het samen zijn, van het delen.

Van het besef dat je elkaar nodig hebt, dat je samen pas echt kunt leven.

Het eerste werk van barmhartigheid is het voeden van de hongerigen. In het bijbelboek Handelingen kun je lezen hoe het delen van het dagelijkse brood een heel gewoon onderdeel was van het gemeentelven. Delen brengt je elke keer opnieuw te binnen dat het niet vanzelfsprekend is om brood te hebben in overvloed.

We zouden maar wat graag van stenen, broden willen maken, voor jezelf. maar ook voor anderen. Niemand meer honger, iedereen voldoende te eten. Is dat niet het belangrijkste in het leven: dat iedereen te eten heeft?

Toch zegt Jezus 'nee'. Het echte leven draait niet om eten, het gaat niet om voldoende

brood. Het echte leven draait om Gods koninkrijk, het gaat om het 'samen'. Mensen hebben mensen nodig. Mensen mogen weten dat ze van genade leven.

Brood komt er niet bij toverslag, brood komt er als er gedeeld wordt, brood komt er als er gerechtigheid heerst.

Zo staat er geschreven: *Niet alleen van brood zal de mens leven, maar van alle woord dat uit de mond van God uitgaat.* Woorden uit het boek Deuteronomium, het verhaal over Israëls leertijd, veertig jaren in de woestijn.

Gesproken niet als schrale troost voor hongerige mensen, maar als bemoediging voor mensen die uit Gods hand eten.

De lichamelijke nood is niet minder belangrijk gemaakt als de geestelijke nood.

Jezus wordt er beroerd van, als Hij de hongerige mensenmassa's ziet, Hij wordt vanbinnen bewogen. Jezus wordt echt geraakt door wat Hij ziet.

Jezus maakt zich er druk om dat de mensen honger hebben, en dat ze onderweg misschien wel zullen bezwijken, en hij geeft ze te eten.

In overvloed.

Aan 5000, aan 7000 mensen, het kan niet op.

God zweeft niet hoog boven ons uit op zijn wolkvorming boven ons geploeter in de modder. Hij is niet onaanraakbaar en onbereikbaar verheven, nee, Hij bemoeit zich met ons.

Jezus geeft de mensen geen stenen voor brood. Hij geeft ze het brood van het leven.

Ten slotte deelt hij zichzelf als brood voor de wereld. Opdat ze leven hebben en overvloed.

Jezus' brood maakt gemeenschap, dat niemand zich buitengesloten hoeft te voelen, Brood heeft zowel te maken met ontwikkelingssamenwerking als met het avondmaal. De werken van 'barmhartigheid' zullen tegelijk de werken van gerechtigheid moeten zijn.

Gerechtigheid houdt zoveel meer in dan alleen de acute nood te lenigen. We zullen ook moeten zoeken naar en zo mogelijk verhelpen van de oorzaken van deze nood. Nood is er bijvoorbeeld als gevolg van de marktwerking in de zorg, vanwege de nadruk op de zelfredzaamheid, vanwege het aangescherpte beleid rond asielzoekers, vanwege een natuur, die uitgeput raakt.

Kerken zouden veel meer voorop moeten gaan in maatschappelijk protest, meer de barricaden op.

Je stompt zo gemakkelijk af, denkt dat onrecht er nu eenmaal is, dat er niets aan te doen valt. Dan kan een tijd van bezinning je anders doen denken.

In de woestijn kom je tot stilstand uit de sleur van alledag.

Mag je tot nieuwe gedachten komen over jezelf, over God en over je wereld.

We kiezen niet vaak uit vrije wil voor de woestijn. We zoeken niet opzettelijk de afzondering en de eenzaamheid. We komen er vaker tegen wil en dank in terecht.

Toch kunnen de stilte en de eenzaamheid plekken zijn waar je jezelf kunt terug vinden, waarbij je God weer terug kunt vinden, of dat God jou weer terug vindt.

De veertigdagentijd zou je ervoor kunnen gebruiken om regelmatig de woestijn in te gaan en de stilte te zoeken, om God te vinden. Om God de ruimte te geven om de mens op te zoeken en hem met alle goeds verzadigen.

Immers in de woestijn valt alle overbodigs van het leven af, en blijft alleen het meest wezenlijke over: de verbondenheid van een mens met zijn schepper.

In dat vertrouwen kunnen we en mogen we deze veertigdagentijd ingaan

Amen